

Dr George Payton, Tłumaczenie Biblii, Sesja 17, Przegląd kroków tłumaczenia

© 2025 George Payton i Ted Hildebrandt

To jest dr George Payton i jego nauczanie na temat tłumaczenia Biblii. To sesja 17, Przegląd kroków tłumaczenia.

W tym wykładzie omówimy przegląd procesu tłumaczenia, kroki tłumaczenia i to, przez co przechodzisz, wykonując tłumaczenie.

Wcześniej po prostu omawialiśmy kwestie związane z tłumaczeniem i najlepsze praktyki przejściowe. Teraz przejdziemy przez proces i powtórzymy i podkreślimy niektóre rzeczy, o których mówiliśmy w poprzednich wykładach, aby mogły nas odświeżyć i przygotować na tematy, które pojawią się po tym. Okej, więc kiedy tłumaczysz, cały proces zaczyna się od zrozumienia tekstu źródłowego, czyli tekstu biblijnego, i wszystkich jego niuansów kulturowych, całego jego znaczenia semantycznego, języka, który jest używany, i pragmatycznych implikacji.

Musimy właściwie interpretować teksty biblijne, aby tworzyć wysokiej jakości tłumaczenia. Jeśli nie masz dobrej interpretacji, nie otrzymasz dobrego tłumaczenia. Nie będzie ono dokładne, nie będzie wierne tekstowi oryginalnemu.

I nie możemy przetłumaczyć tego, czego nie rozumiemy. Więc zadaniem jest, no cóż, po prostu udać się do greki. Co mówi greka? Cóż, to jest częściowo odpowiedź.

Albo po prostu przeczytamy komentarze, a one powiedzą ci, co to znaczy. Problem, na który natrafiłem, tłumacząc Księgę Rodzaju, polegał na tym, że komentator nie wspomniał o niektórych rzeczach, z którymi się zmagalem, na przykład jak oddać tę konkretną frazę w odpowiedniej kolejności? No więc, jaki jest problem? No cóż, problem polega na tym, że istnieje problem gramatyczny, który uniemożliwia mi to. No cóż, komentatorzy o tym nie mówią.

Okej. Dlatego cieszymy się, że Bible Translation Organizations opracowało przewodniki do nauki i inne materiały do tłumaczenia literatury specjalnie zaprojektowane, aby naprowadzić tłumaczy na te luki w komunikacji, na te różne trudności w tłumaczeniu, a następnie sugestie, jak obejść tekst. Dlatego konieczne jest posiadanie obu komentarzy, znajomości języka greckiego i hebrajskiego, a tłumaczenie pomaga w skutecznej interpretacji tekstu i skutecznej komunikacji tekstu.

Ale nie możesz przetłumaczyć czegoś, czego nie rozumiesz. Więc największym wyzwaniem w zrozumieniu Biblii jest zrozumienie tego, co miało na myśli, ale nie zostało powiedziane. Chodzi o zrozumienie tego, co autor zakładał, że jego odbiorcy

zrozumieją, ale nie musiał tego mówić, z powodu tej tajemniczej zasady komunikacji, o której mówiliśmy.

Krótko mówiąc, naszym celem jest zrozumienie tych luk w komunikacji. Problem polega na tym, że nie możemy zrozumieć luk, jeśli ich nie widzimy. Jeśli nie zdasz sobie sprawy, że luka istnieje, to ją przeoczysz i nie zdasz sobie sprawy, że nie przekazuje ona wiadomości.

Kiedyś kolega zapytał mnie, jak mogłem zobaczyć coś, czego tam nie było. To naprawdę dobre pytanie. Jak odkryć, że autor miał na myśli coś innego niż to, co jest na stronie? Na przykład, jeśli moja żona, moje dzieci i ja siedzimy przy stole i mówią, że na stole nie ma soli, to jest to stwierdzenie faktu. Dziękuję bardzo.

No cóż, tato, jesteś bardzo spostrzegawczy. Co mam na myśli? Ktoś musi wstać i przynieść sól. Albo, kochanie, czy możesz pójść po sól lub jedno z moich dzieci?

Albo jeśli powiem żonie, tuż przed wyjściem rano do pracy, kochanie, skończyło nam się mleko. A ona odpowie, pójdę do sklepu w drodze do domu. Co jej powiedziałem? Czy mogłabyś kupić mleko w sklepie? Nie powiedziała mleka.

Powiedziała, że wstąpię do sklepu w drodze do domu. Ale ta komunikacja była połączona i wykraczała daleko poza to, co powiedzieliśmy, do tego, co mieliśmy na myśli. I to właśnie próbujemy zrobić: jak dotrzeć do informacji kryjących się za tekstem, które nie są jednoznaczne? Jak dotrzeć do tych luk? Przepraszam, powinno być pięć W i H. Poprawię to na moim slajdzie.

Pięć W i jedno H. Zaczynamy od zadawania pytań o tekst. Więc spójrz na tekst i zacznijmy pytać samych siebie, czy rozumiem ten tekst? I o co pytamy? Pytamy, no cóż, kto? Kto wykonał tę czynność? Kim oni są? Pamiętaj, że napotkaliśmy ten problem w Księdze Rodzaju 14:10. Wpadli do dołów z smołą i uciekli z gór. Kim byli w tym konkretnym fragmencie? Jak osoba lub ludzie w tym fragmencie byli określani w całym fragmencie? Jedną z rzeczy, które odkryliśmy w niektórych językach w Afryce, jest to, że osoba, która jest główną postacią, jest określana jako on lub ona.

To zaimek, nie imię osoby, i nie chodzi o to, że to mężczyzna, kobieta czy dama. I to nazywamy centrum uwagi. Mówiąc o wideografii, to byłoby to, w którym kamera jest zawsze włączona.

I to było deiktyczne centrum komunikacji. I tak, Jezus jest tym deiktycznym centrum. I czasami powie, że poszedł do synagogi, usiadł i zaczął głosić.

I powiedział, i to po prostu mówi he, he przez cały czas. I zakłada, być może, że grecki jest jak te języki afrykańskie, że najważniejsza osoba jest zakładana. Dlatego nie trzeba o tym wspominać wprost.

Teraz, w tym afrykańskim kontekście, studiowaliśmy lokalne opowieści, zarówno osobiste relacje, jak i podania ludowe. A szczególnie w podaniach ludowych odkryliśmy, że w tej jednej opowieści ludowej był pies, kot i mysz. Mysz jest najmniej ważną postacią, o której wspomniano; w trzech czwartych historii mysz jest wspomniana.

I za każdym razem, gdy mysz coś zrobiła lub była wspomniana, mówiono, że mysz zrobiła to, mysz zrobiła to, nie zrobiła tego. Wspomniałem o najmniej ważnej postaci. Okej.

Dobrze. Więc jeśli tłumaczysz i mówisz, no cóż, wspomnieliśmy, że Jezus zrobił to, a Jezus zrobił tamto, co robimy w tym innym języku afrykańskim? Degradujemy Jezusa do roli drugoplanowej. Więc coś, o czym należy pamiętać, to sposób, w jaki ci uczestnicy są wymienieni w tekście biblijnym i sposób, w jaki powinni być wymienieni w tekście języka statutowego. Dobrze.

Co się stało? O czym mówi autor? Co miał na myśli? Więc zapytałem siebie, o czym mówi autor? I co miał na myśli? W każdym wersecie, który przeczytałem w listach Pawła, Paweł jest gęsty. Mam na myśli, że jego pismo jest bardzo gęste i bardzo ciężkie. Do tego stopnia, że w 1 Liście Piotra apostoł Piotr powiedział, wicie, pisma Pawła mogą być trudne do zrozumienia.

Jeśli było to trudne dla Petera, który jest rodzimym użytkownikiem języka greckiego, to co z nami? Jasne. Okej. Więc co autor miał na myśli? Gdzie to się dzieje? I kiedy to się wydarzyło? Zadajemy więc te pytania, aby sprawdzić, czy mamy przynajmniej ogólne pojęcie o miejscu, w którym to się wydarzyło. Gdzie to było? O której to było porze dnia? Wszystkie te kwestie mogą nam pomóc zrozumieć, co dzieje się w tekście.

Ponownie, potrzebujemy jakiegoś punktu odniesienia, jakiegoś rodzaju przeglądu lub jakiegoś mentalnego obrazu tego, co się dzieje, abyśmy mogli nadać sens temu, co czytamy. A jeśli jest to trudne dla nas, będzie trudne dla naszych ludzi, którzy czytają nasze tłumaczenia. Musimy więc zadać sobie te pytania, zanim zaczniemy tłumaczyć.

Musimy mieć te pytania w naszych umysłach, abyśmy mogli zrozumieć tekst, zanim przejdziemy do kroku przeniesienia go na inny język. Dlaczego autor powiedział to lub tamto? Dlaczego ta osoba zrobiła to? Albo dlaczego ta osoba zrobiła tamto? A potem, jak to się stało? Okej. Więc zaczynamy od zadania sobie tego rodzaju pytań.

Będziemy mieć przykłady, więc wszystko to połączy się, gdy zobaczymy przykłady, ale próbuję uprzedzić nas, abyśmy zaczęli myśleć o tekście w sposób wykraczający poza to, co zakładamy, abyście mogli zacząć widzieć więcej niż to, co zakładamy, że wiemy na powierzchni. Okej. Więc nie możemy odpowiedzieć na tego typu pytania.

Prawdopodobnie coś zostało pominięte. Zadajesz te pytania i mówisz, nie wiem. To nie jest jasne.

Wtedy zdajemy sobie sprawę, że mamy problem. A jeśli mamy problem, to wskazuje to na fakt, że istnieje luka w komunikacji. Okej.

Więc znowu musimy kopać głębiej, a nie po prostu zakładać, że tekst po prostu to mówi. To oczywiste, co mówi tekst. A potem zaczynasz zadawać te pytania i zdajesz sobie sprawę, wow, to nie jest takie oczywiste, jak myślałem.

Okej. Więc ta domniemana informacja, te luki, to prawdopodobnie najczęstsza trudność w tłumaczeniu dwujęzycznym. I dlaczego? Ponieważ tłumaczenie to komunikacja, a komunikacja jest tajemnicza.

Okej. Co robimy później? Określamy, jaki to rodzaj luki. Czy jest to figura retoryczna, idiom, metafora, porównanie, czy coś z tych innych? Czy jest to trudność językowa ze względu na sposób, w jaki muszą to powiedzieć w jednym języku? Czy pasuje to do sposobu, w jaki mówią to w innym języku? Na przykład mniej niż powiedzielibyśmy po angielsku.

Nie rozumiemy, jak sformułowano hebrajski lub grecki. Więc te trudności językowe mogą być jednym z problemów tutaj. Musimy zrozumieć założenia kulturowe, które czytelnik myślał, że zrozumie jego autor lub że mówca w tekście zrozumie, jeśli będzie trwał dialog. Co mówca w tekście założył, że ludzie zrozumie? Czy pamiętasz historię Jezusa i przypowieść o winnicy, a właściciel winnicy nie był tam?

On to dał, wydzierżawił dzierżawcom, którzy to uprawiali, a potem wysyłał swoich ludzi, żeby poszli i wzięli plony z tego i zarobili pieniądze z tego starcia. I oni niektórych pobili, a innych zabili, zabrali ich nagich i ukryli to, a potem powiedział, o synu, mój synu, a potem wysyłając swojego syna, powiedzieli, że jeśli zabijemy syna, to nie przejmujemy farmy, prawda? Pod koniec tego fragmentu jest powiedziane, że faryzeusze i inni przywódcy wiedzieli, że Jezus wskazuje na nich palcem i wściekli się z tego powodu. Skąd oni to wiedzieli? Jezus chciał wskazać na nich palcem, a oni wiedzieli, że palec jest wskazywany na nich, i zgadnijcie co jeszcze? Wszyscy inni w tłumie też to wiedzieli.

On ich wyzywał. Jak do cholery doszło do tej komunikacji? Stało się tak z powodu sposobu, w jaki komunikują się w tej kulturze, w stylu, który jest dla nich unikalny, że my, patrząc z zewnątrz, mówimy: nie rozumiem tego. Skąd wzięli ten pomysł? Okej, założenia kulturowe i użycie języka, i cała ta wspólna wiedza, o której rozmawialiśmy, historia, wierzenia, światopogląd, praktyki religijne, oczekiwania sytuacyjne, wszystko to jest zawarte w rodzaju problemu, z którym mamy do czynienia, więc co robimy później? Następnie badamy fragment i korzystamy ze wszystkich zasobów, w

tym komentarzy, innych słowników biblijnych, pomocy w tłumaczeniu i wszystkiego, co możemy zrobić. Używamy tego, aby zrozumieć fragment, a czasami używamy kilku różnych wersji, więc jeśli przeczytasz IV, otrzymasz jedno tłumaczenie.

Jeśli przeczytasz NLT, otrzymasz inne tłumaczenie. Jeśli przeczytasz ASV, otrzymasz inne tłumaczenie, a czasami tłumaczenia nie są całkowicie różne, ale czynią pewne rzeczy bardziej wyraźnymi lub jaśniejszymi, a potem myślisz, o wow, czy to naprawdę oznacza? Następnie sprawdzasz to w komentarzu i otrzymujesz pewne wsparcie, tak, to jest to, co oznacza ta wiadomość, więc wyszukiwanie rzeczy w naszych zasobach to miejsce, w którym zaczynamy, w tym historia biblijna i wiele innych rzeczy, więc jedną z rzeczy są słowa i co słowo oznacza w tym konkretnym kontekście, i zajmowaliśmy się tym problemem w niektórych naszych piosenkach Q&A, i pamiętaj, słowo nie ma, słowo nie ma znaczenia. Istnieje skojarzenie z tym słowem w języku w konkretnym danym kontekście.

Znaczenie słów jest zawsze specyficzne dla kontekstu. Co ten kontekst przywołuje? Jakie znaczenie pojawia się w tym konkretnym zdaniu i w tym konkretnym kontekście społecznym, oba te elementy są naprawdę ważne. Okej, po drugie, gramatyka.

Co mówi nam ta struktura zdania? Jakie są kolokacje, albo kolokacje to słowa, które współwystępują lub są w tym samym miejscu, kolokacji, co inne słowa, i mamy te przykłady w poprzednim wykładzie, więc jeśli powiesz, że dał pierścionek swojej dziewczynie, wiemy, że to jest propozycja małżeństwa. Dał pierścionek swojej narzeczonej; wiesz, że już się zaręczyli, więc samo słowo narzeczone kontra dziewczyna daje nam dwa różne znaczenia dla tych sytuacji. Okej, więc to wszystko w gramatyce słów.

Tło historyczne: co oni wiedzą o swojej przeszłości, czego my nie wiemy? Informacje kulturowe nie są podawane ani wyraźnie zaznaczone. Czego może mi powiedzieć scenariusz? Jakie jest ogólne ustawienie, gdy próbujesz odejść od tekstu, tak jakbyś był w helikopterze patrzącym w dół na scenę i próbujesz powiedzieć sobie, co się tu dzieje i jak to, co widzę, może pomóc mi zrozumieć części tekstu, które mogą być niejasne. Wiesz, zrobiliśmy to, gdy przyjrzeliliśmy się temu fragmentowi z Księgi Rodzaju 14, gdzie powiedzieliśmy, że cały sens królów walczących z królami, a ponieważ królowie walczą z królami lub armie walczą z armiami, i powiedzieliśmy w scenariuszu, oczywiste jest, że jest to grupa armii walczących razem, a to pomaga nam określić znaczenie jednego z zaimków w wersecie 10.

Więc co nam mówi ten scenariusz? Okej, i pamiętajcie, że tłumaczymy scenariusz. Nie tłumaczymy słów, nie tłumaczymy zdań, nie tłumaczymy tylko akapitów, tłumaczymy całą scenę i staramy się pomóc czytelnikowi uzyskać obraz w jego umyśle tego, co dzieje się w tekście biblijnym. Teraz, nie zawsze jest łatwo, jeśli po prostu zrobimy bezpośrednie tłumaczenie, aby mieć wszystkie słowa odzwierciedlone w języku sztuki, a także język jako słowa.

Okej, więc teraz chciałbym przejść przez kilka przykładów i do nich wrócić. Ten fragment to Księga Rodzaju 14, przeczytamy najpierw od 1 do 12, a potem wrócę i poruszymy kilka głównych punktów. Okej. I

wydarzyło się to za dni Amrafela, króla Szinear, Ariocha, króla Ellasaru, Kedorlaomera, króla Elamu, Tidal, króla Goim, że prowadzili wojnę z Berą, królem Sodomy, i z Birszą, królem Gomory, i Szinabem, królem Adamy, Szemberem, królem Seboim, i królem Beli (czyli Zohar).

Wszyscy ci sojusznicy przybyli jako sojusznicy do Doliny Siddim (czyli Morza Słonego). Przez 12 lat służyli Kedorlaomerowi, ale w trzynastym roku zbuntowali się. W roku 14. nadszedł Kedorlaomer i królowie, którzy byli z nim, i pobili Refaitów w Aszterot - Karnaim, w Zuzim w Ham, Emitów w Szawe- Kiriathaim i Horytów na ich górze Seir aż do El-Paran, która jest przy pustyni. Potem zawrócili i przyszli do En-Miszpat (to jest Kadesz), i podbili całą krainę Amalekitów, a także Amorytów, którzy mieszkali w Chazazon -Tamar.

Wtedy król Sodomy i król Gomory, i król Admy, i król Seboim, i król Beli (to jest Zohar), wyszli i ustawili się do bitwy przeciwko nim w Dolinie Siddim, przeciwko Kedorlaomerowi, królowi Elamu, Tidalowi, królowi Goim, Amrafelowi, królowi Szinear, i Ariochowi, królowi Ellasaru, czterech królów przeciwko pięciu. A dolina Siddim była pełna dywanów, a królowie Saranu i Gomory uciekli i wpadli w nie, ale ci, którzy przeżyli, uciekli w górzysty kraj. Wtedy zabrali wszystkie dobra Sodomy i Gomory, i wszystkie ich zapasy żywności i odeszli.

Zabrali też Lot, bratanka Abrahama, i jego dobytek i odeszli, bo mieszkał w Sodomie.

Okej, to cały fragment. Chcemy wrócić i poruszyć inne wyzwania i trudności w tłumaczeniu, ponieważ istnieją pewne luki w komunikacji, które mogliśmy przeoczyć.

Jeśli to przetłumaczymy, prawdopodobnie moglibyśmy po prostu przetłumaczyć słowo w słowo aż do końca i wydaje się to jasne. Ale jest w tym coś więcej, co może być potencjalnie niejasne, chociaż nie sądzę. Wróćmy i sprawdźmy to jeszcze raz.

Najpierw chcemy powrócić do pierwszych siedmiu wersetów i porozmawiać o tekście. Więc kiedy o tym mówię, możecie robić notatki. I stało się w tych dniach, za dni Amrafela, króla Szinear itd., że prowadzili wojnę z Berą, królem Sodomy itd.

Wszyscy ci sojusznicy, wszyscy ci Kubańczycy, sojusznicy Doliny Sidim, czyli Morza Słonego. Okej, szykują się do walki. Brzmi to dokładnie jak wersety 8 i 9, prawda? Tak, prawie słowo w słowo.

Więc, czy walczyli dwa razy? Rozmawiałem o tym na zajęciach w zeszłym semestrze i jeden ze studentów powiedział, że brzmiało to tak, jakby walczyli dwa razy. Co się dzieje? Więc to jest nasze pierwsze pytanie: Ile razy walczyli? Walczyli raz czy dwa razy? Aby odpowiedzieć na to pytanie, musimy zrozumieć hebrajską strukturę literacką. Hebrajska struktura literacka często daje ogólne stwierdzenie, a następnie wraca i uzupełnia szczegóły.

Właściwie, w następnym wersecie zaczynają uzupełniać szczegóły. Jak to? Jak na początku, Bóg stworzył niebo i ziemię. A potem jest powiedziane co? A ziemia była taka, zanim Bóg to zrobił.

Więc to otwarcie mówi nam, że to nowy odcinek. Dostajemy to wszędzie. W Księdze Rodzaju Jakub mieszkał ze swoim wujem Labanem i poślubił dwie córki Labana.

I wtedy poczuł, że Bóg prowadzi go do odejścia. Powiedział, a potem Jakub odszedł ze swoją żoną i dziećmi. I posadził swoje żony na wielbłądach, a kazał swoim sługom zebrać bydło, a swoje dzieci posadził na wielbłądach.

Gdy już wszystko mieli gotowe, wyszli nocą, gdy Laban był nieobecny. Ile razy wyszli? Raz. Ten początkowy wersek prowadzi do tego nowego małego epizodu.

Pamiętam, że w rozdziale pierwszym Księgi Rut jest powiedziane: „Teraz Noemi usłyszała, że Pan ma łaskę dla swojego ludu, dając im jedzenie w Betlejem. Więc odeszła, aby wrócić do domu. A potem zebrała swoje synowe i powiedziała im: Wracam do domu”.

Poczekaj, wersek już mówi, że odeszła, prawda? Przeczytałeś NIV. Co ciekawe, NIV mówi, że jest gotowa wrócić do domu. Dlaczego? Ponieważ to prowadzi do historii. Nie ma być chronologiczna.

Ma być dosłowne. Numer dwa, czy wersety trzeci i czwarty następują chronologicznie? Odpowiedź brzmi: nie, nie następują. To kolejna wskazówka, że wersety pierwszy, drugi i trzeci są tym wstępem, tym wprowadzeniem do tego, co teraz zostanie nam powiedziane.

Więc są dwie rzeczy, które musimy wiedzieć. Po pierwsze, że hebrajski to robi. A po drugie, jak to robią? Robią to, dając ci historię po tym wstępie.

I wiemy to, ponieważ nie jest to chronologiczne. Ponieważ nie można przeczytać werseku trzeciego, a potem werseku czwartego, a potem werseku piątego. Więc jest przerwa między trzecim a czwartym, prawda? Zaczynamy w wersecie czwartym.

Przez dwanaście lat służyli w Kedron Bar, ale w trzynastym roku zbuntowali się. Co tutaj oznacza rebeling? Ponownie, to jest słowo. I lepiej przetłumacz to słowo, rebeled, na inny język.

Jest słowo na bunt. Tak. Jak wyglądał ich bunt? Co to oznaczało? Cóż, to wymaga zrozumienia starożytnego świata wschodniego.

I tam masz królów, którzy przejmują inne narody, a oni tam nie mieszkają. Nie przejmują tych krajów, jak zrobił to Babilon, kiedy przybył i zniszczył Izrael, i przejęli, i deportowali ludzi, i tak dalej. W tym przypadku, nawet Dawid to zrobił, a Izraelowi zrobił to Babilon, zanim przybył Babilon i ich zgładził, ale mają królów wasalnych, którzy płacą daninę królowi, który jest tam.

I wierzę, że królowie wysyłali kogoś, żeby co roku zbierał od nich pieniądze, jak podatki, jasne? Jestem tutaj, żeby zbierać pieniądze, które nam jesteście winien. Mamy to, gdzie w Starym Testamencie odmówili płacenia daniny pewnemu przywódcy w tym roku, jasne? Więc to płacenie daniny i odmowa płacenia tej daniny. To właśnie oznacza bunt, ponieważ mówi się, że przez 12 lat dawali daniny, w 13 roku odmówili, a to spowodowało, werset 5, w 14 roku, że królowie w swoich armiach zaczęli się poruszać, jasne? Więc musimy zrozumieć kontekst starożytnego Wschodu, kulturę królów wasalnych i całą sprawę płacenia daniny. Zrozumienie jednego słowa wystarczy, żeby król poszedł.

Teraz mamy obraz. Ponownie, jesteśmy na tysiącu stóp w naszym helikopterze i obserwujemy to wszystko, prawda? I robimy scenariusz i zadajemy te kluczowe pytania, pytania, na które być może nie odpowiedziałeś w komentarzu. Czy możesz uzyskać odpowiedzi? Tak, ale musimy pracować.

Okej, więc w 14. roku przybyli i pokonali Rafaela itd., itd., itd. Więc jedno z naszych pytań brzmiało, gdzie to się stało? Skąd przybyli? I gdzie mieszkali ci konkretni ludzie? Więc jeśli pomyślisz o Izraelu, to jest to długi, smukły kraj graniczący od wschodu z rzeką Jordan. Więc to z Transjordanii przybyli ci ludzie, ci czterej królowie.

I przybyli, i przeszli, i zaczęli atakować inne plemiona kananejskie, które były w południowej części dzisiejszego Izraela. I wiemy, gdzie mieszkali ci ludzie. Możemy uzyskać komentarze, które mówią nam, gdzie mieszkali Refaim, gdzie mieszkali Zuzim, itd.

I możemy to znaleźć na mapach, a oni mogą powiedzieć, że to jest mniej więcej miejsce, w którym mieszkali. Więc możemy mieć obraz w naszym umyśle: Ci królowie przybyli i zaatakowali te mniejsze grupy ludzi. Nie wiemy, jak duże były te grupy.

Może nie byli bardzo wielcy. Ale jakoś ci czterej królowie mieli wystarczająco dużo żołnierzy, nie tylko, by przejąć władzę, ale także zabrać towary i ludzi. Więc nadal mieli dużą liczbę żołnierzy, wystarczająco dużą, by to zrobić.

Więc, dostajemy obraz całej tej sytuacji. Więc, zadając te pytania, czy to skłoniło nas do poszukiwania odpowiedzi? I wierzcie lub nie, jeśli nie znacie odpowiedzi, idźcie najpierw poszukać. Mówię to śmiertelnie poważnie, okej? Jeśli nie możecie znaleźć wersetu biblijnego, poszukajcie go w Google.

Gdzie jest werset biblijny, że jesteście solą ziemi? Jeśli teraz to wyszukasz w Google, znajdziesz to za około półtorej sekundy. Tak więc informacja jest dostępna, ale musimy ją zdobyć, abyśmy mogli zrozumieć, co się dzieje. To następnie wpływa na sposób, w jaki zamierzamy przekazać całą tę sytuację ludziom, których karcimy. Więc kontynuując w wersecie 8, król Sodomy, król Gomory, itd., itd., itd., przeciwko wersetowi 9, przeciwko czterem królom, przeciwko pięciu.

A potem już mówiliśmy o wersecie 10. A dolina Siddim była pełna dołów z smołą, a król Sodomy i Gomory uciekł. A oni, tj. żołnierze z Sodomy i Gomory, niektórzy z nich wpadli do tych dołów, a niektórzy z nich uciekli na wzgórze, okej? I widzieliśmy, że wersje takie jak NIV mówią, że niektórzy mężczyźni wpadli.

NLT i ESV mówią, że niektórzy upadli. Daje to więc pojęcie, że nie mówimy o królach, ale o liczbie ludzi należących do tych armii. I to staje się jaśniejsze po prostu dzięki słowom niektórzy lub niektórzy ludzie.

Wiersz 11, a potem oni, kim oni są? Potem zabrali dobra. Więc jeśli czytasz werset 10, ostatnie wspomniane słowa to ci, którzy przeżyli, ukradli dobra. Nie.

Kim są ci oni w wersecie 11? Ponownie, przepływ informacji i śledzenie uczestników. To ci dwaj królowie, przepraszam, czterej królowie, którzy wygrali bitwę i ich armie, zabrali dobra z Sodomy i Gomory i całe ich zaopatrzenie w żywność, a potem odeszli. I zabrali też wiele, nawet nic.

Oto pytanie. Ile armii króla z tych pięciu? Ile z nich uciekło? Prawdopodobnie, nie wiem, a tekst nie mówi, ale prawdopodobnie wszystkie pięć. Ponieważ ta grupa walczyła z tą grupą, ta grupa wygrała, a cała grupa uciekła.

Okej. Jeśli wszyscy pięciu uciekli, dlaczego wspomniano Sodomę, dlaczego wspomniano Gomorę i dlaczego nie wspomniano pozostałych trzech? Skupienie literackie. Nie ma znaczenia, jeśli chodzi o tych trzech pozostałych królów.

Ważne jest Sodoma i Gomora. Dlaczego? I to jest nieustępliwe. Tak więc literacka uwaga skupia się i przybliża tych facetów tutaj, Sodomę i Gomorę. Uciekli i w trakcie ucieczki mężczyźni pozostawili swoje miasta bezbronnymi.

I tak, armie tych czterech przysły i zabrały wszystkie dobra, przysły i zabrały wszystkich ludzi, a wliczając to, zabrali wiele. I wszystko to w 12 wersetach. To wiele.

Okej. Bądźmy zaniepokojeni. Przepraszam.

Pozwólcie mi powiedzieć, czy to pomaga? Czy widzimy lepiej, co się tu teraz dzieje? Czy widzimy, że kiedy mówią, że Sodom i Gomora uciekły, to prawdopodobnie więcej niż Sodom i Gomora uciekły, ale czy było to konieczne, aby przekazać historię, którą próbowali przedstawić, czyli relację między Abrahamem i Lotem, jego życie w Sodomie i splądrowanie Sodomy? To skupienie jest skupieniem literackim, a nie skupieniem na rzeczywistości. Ponownie, wybierasz, aby mówić o tym, o czym chcesz mówić, ale nie musisz mówić o wszystkim. Okej.

Docieramy tam, zadając te pytania; gdy zdamy sobie sprawę, że istnieje problem, zdajemy sobie sprawę, jaki to rodzaj problemu, co następnie skłania nas do poszukiwania odpowiedzi. I szukamy odpowiedzi w wielu różnych miejscach. Okej.

Przejdźmy do Nowego Testamentu, mamy kilka fragmentów Nowego Testamentu do przejrzania. W tej następnej części będziemy mówić o Marku 9. Więc chodźmy i przeczytajmy sekcję po sekcji. Mark 9:9 do 13.

To jest po epizodzie przemienienia Jezusa na górze, gdzie są z Nim Piotr, Jakub i Jan. I On jest przemieniony, i jest świecącym fragmentem, i rozmawia z Mojżeszem i Eliaszem. Następnie kontynuujemy w wersecie 9. Gdy schodzili z góry, wydał rozkaz, aby nikomu nie opowiadali o tym, co widzieli, dopóki Syn Człowieczy nie zmartwychwstanie.

Oni uchwycili się tego stwierdzenia, dyskutując między sobą, co oznaczało powstanie z martwych. Potem zapytali Go, dlaczego uczeni w Piśmie mówią, że Eliaz musi przyjść najpierw. A On im odpowiedział: Eliaz przychodzi najpierw i wszystko przywraca. A jednak, jak jest napisane o Synu Człowieczym, że będzie cierpiał wiele i będzie traktowany ze wzgardą? Lecz Ja wam powiadam, że Eliaz rzeczywiście przyszedł, i uczynili mu, co chcieli, tak jak o nim napisano.

Dobrze. Chcemy zwrócić uwagę. Jest wiele pytań, które możemy zadać, ale skupmy się na tym, kim jest ten Eliaz. O kim mówi Jezus? I skąd to wiemy? Więc jeśli przeczytamy Marka 1, Marek 1 mówi nam o głosie wołającym na pustyni.

To proroctwo z Księgi Izajasza. Zróbcie drogę, drogę Pana. I to odniesienie do Eliasza jest tym głosem na pustyni i mówi o Janie Chrzcicielu.

Więc jeśli przeczytamy inną ewangelię, otrzymamy pełny obraz. Ale jest coś więcej. Mieli prorocтва Eliasza, przepraszam, mieli prorocтва Izajasza na 700 lat przed Jezusem.

A wiele prorocत्व mesjańskich w Księdze Izajasza to miejsca, z których czerpiemy większość informacji o Mesjaszu. A patrząc na Izajasza, wszyscy spodziewali się przyjścia Mesjasza. A ostatni prorok, który przemówił, Malachiasz, żył około 400 lat przed Jezusem.

I było 400 lat milczenia. 400 lat, żadnych proroków, żadnych aniołów, żadnych wiadomości od Boga, nic. I mówili, kiedy ten Mesjasz przyjdzie? Więc wszyscy byli napompowani i gotowi.

Więc to jest aluzja do Starego Testamentu. Więc musimy zrozumieć Stary Testament, aby zrozumieć ten fragment. I musimy zrozumieć, kim był Eliasz, aby zrozumieć ten fragment.

Ponownie, to jest rodzaj informacji, której nie możemy umieścić w tekście, ale umieścimy ją gdzieś, aby wyjaśnić, co Jezus powiedział. Okej. To pomaga nam rozłożyć na czynniki pierwsze, o kim to mówi, ponieważ nie jest to od razu oczywiste.

Jezus mówi bardzo metaforycznie, mówiąc, że Eliasz i Jan Chrzciciel to ta sama osoba. Okej. W porządku.

Wróćmy do innego fragmentu, następującego fragmentu, Marka 9:14 do 19. Wrócili do uczniów, trzech uczniów, a Jezus wrócił do pozostałych dziewięciu uczniów, którzy nie byli nieznani. I ujrzeli wielki tłum wokół nich i kilku uczonych w Piśmie, którzy z nimi dyskutowali.

Zaraz po tym, jak tłum go ujrział, zdumieli się i pobiegli, aby go powitać. A on zapytał: O czym rozmawiasz z nimi? I odpowiedział mu jeden z tłumu : Nauczycielu, przyprowadziłem do ciebie mojego syna, który jest opętany przez ducha, który czyni go niemym. A ilekroć go zobaczy, uderza o ziemię , a on jęczy, zgrzyta zębami i sztywnieje.

Powiedziałem twoim uczniom, żeby go wyrzucili, ale nie mogli tego zrobić. A Jezus odpowiedział im i rzekł: O, pokolenie niewierzące, jak długo mam być z wami? Jak długo mam was znosić? Przyprowadźcie go do mnie. Dobrze.

Więc będziemy śledzić uczestników przez pierwszą część tego fragmentu. Kiedy wrócili, ponownie, jeśli przeczytamy wersety od 9 do 13, otrzymamy pomysł, że Jezus jest z Piotrem, Jakubem i Janem. Uczniowie oznaczają innych uczniów.

I tak, jedną rzecz możemy powiedzieć w naszym tłumaczeniu, inną, ponieważ uczniowie przyszedli do uczniów. To może być rozłączenie dla niektórych ludzi. Widzieli, kto widział? Czterech mężczyzn, Jezus i trzech.

Tłum wokół nich, kim oni? Prawdopodobnie dziewięcioro uczniów. Ponieważ, znowu, zbliżają się do tłumu. Widzą, że to się dzieje.

Ponownie, widzimy rzeczy oczami Jezusa, ponieważ Jezus jest w centrum uwagi. W końcu, gdy cały tłum go zobaczył, byli zdumieni i zaczęli biec do niego, aby go powitać. Więc nie są jeszcze częścią tej kłótni, ponieważ ją obserwują i zbliżają się do niej.

Więc w wersecie 16 zapytał ich, o czym z nimi dyskutujecie? Oto pytanie. Ponownie, kiedykolwiek mamy zaimki takie jak you i them i this i that, zawsze je zakreślamy, podkreślamy na czerwono, stawiamy wokół nich gwiazdki i mówimy, danger, danger, danger, ist das geschleiten. Kim jest you i kim jest them? Słyszałem kazania, które mówiły różne rzeczy.

Czytałem komentarze, które miały różne poglądy. Jedno kazanie, które słyszałem, mówiło, że Jezus rozmawiał ze swoimi uczniami, pytając, o czym z nimi dyskutujesz? Dlaczego kłócisz się z tymi ludźmi? Nie powinieneś kłócić się z tymi ludźmi. Co robisz? Przypuszczam, że to możliwe.

Ale mieszkając w Afryce przez prawie 30 lat, w kulturze, w której honor jest naprawdę, naprawdę ważny, nawet od osoby o wysokim statusie do osoby o niższym statusie, nigdy nie zwróciłbyś się do kogoś. Zrobiłem to kiedyś w pewnej sytuacji w naszej wiosce. Moja żona coś zrobiła, a ja zapytałem, dlaczego to zrobiła? Cóż, stało się to na oczach innych kobiet.

A moja żona powiedziała mi później, że nie powinieneś być wyzywać mnie przy tych paniach. Więc powiedziałem mojej sąsiadce, tak, moja żona powiedziała, że nie powinienem być jej wyzywać. A moja przyjaciółka powiedziała, że miała rację.

Nie rób tego. Nie otwieraj. Okej.

Czy zatem jest prawdopodobne, że obwinał lub krytykował swoich uczniów? Myślę, że nie jest to prawdopodobne, ponieważ rozumiem, jak działają kultury Wschodu. O czym więc z nimi rozmawiasz? Kto odpowiada na pytanie? Ktoś z tłumu. To skłania nas do tego, że może to być ktoś z tłumu reprezentujący wszystkie tłumy.

To oni dyskutowali i spierali się z uczniami. Okej. Więc wiemy na pewno.

Czy to ma znaczenie? Wiemy, że był spór. Wiemy, że były dwie strony. I wiemy, że była jakaś debata.

Okej. Więc mamy nauczyciela przyprowadzającego swojego syna do Jezusa. A potem Jezus odpowiada: o, jesteście pokoleniem niewierzących.

Więc nie zawsze wymaga to od nas zmiany czegoś w tekście, ale przynajmniej staramy się zrozumieć go najlepiej jak potrafimy. Okej. Kontynuuj.

Rozwiążmy to. Wiersz 19. A on odpowiedział i rzekł im: Cóż, pokolenie niewierzące, jak długo mam być z wami? Jak długo mam was znosić? Przyprowadźcie go do mnie.

I przyprowadzili chłopca do niego. Gdy go zobaczył, natychmiast duch rzucił nim w konwulsje, a upadłszy na ziemię, zaczął się tarzać i pieniać na ustach. Zapytał ojca, od jak dawna mu się to zdarza. A on powiedział, że od dzieciństwa.

Często wrzuca się go i w ogień, i w wodę, aby go zniszczyć. Ale jeśli możesz, zmiłuj się nad nami i pomóż nam. A Jezus mu powiedział: Jeśli możesz, wszystko jest możliwe dla tego, kto wierzy.

I natychmiast ojciec chłopca zawołał i powiedział: Wierzę. Pomóżcie białej niewierze. Okej.

Więc przyprowadzili chłopca do niego w wersecie 14. To niewierzące pokolenie, o którym Jezus wspominał w wersecie 19, to prawdopodobnie cały tłum. Nie wiemy.

Nie jest to określone, ale możemy się z tym pogodzić. Kiedy go zobaczył ponownie, zaimki, dzwonki zadzwoniły, światła błysnęły, a on podkreślił to na czerwono, ale zaczął tutaj, kto kogo zobaczył? W grece nie ma wielkich liter.

To on go zobaczył. Kto kogo zobaczył? Ponownie, jeśli na to spojrzymy, protagonista, ten, który sprawia kłopoty, jest złym duchem, który jest w chłopcu.

I można by twierdzić, że odnosi się do ducha. Albo duch widział Jezusa. I w tym kierunku zmierza większość komentarzy i wersji Biblii.

Natychmiast, że duch, znowu, duch to pneuma, co, jak sądzę, jeśli się nie mylę, jest rzeczownikiem żeńskim. Czy to prawda, Ted? Nijakie. Okej.

Może być wykastrowany. Więc wykastrowany i mógłby iść razem. Okej.

Jasne. Więc duch rzucił go w konwulsje. Z kontekstu wiemy, że nie rzucił Jezusa w konwulsje ani nikogo innego.

Wprawił chłopca w konwulsje, tak jak słyszeliśmy. Okej. Ale kiedy go zobaczył, być może będziemy musieli powiedzieć, kiedy duch go zobaczył.

A duch jest w chłopcu. Okej. A potem wyrzuca go w drgawkach.

Ponownie pyta ojca, czy jest Jezusem, będąc w centrum uwagi, i nie musimy mówić: Jezus, Jezus, Jezus. Wiemy, że jest w centrum. Jest główną postacią w tekście.

Więc Jezus pyta ojca, jak długo to trwa. A on mówi, że dzieciństwo, itd. Potem mówi, jeśli możesz cokolwiek zrobić, zmiłuj się nad nami i pomóż nam. A Jezus mu powiedział, jeśli możesz, wszystko jest możliwe dla tego, kto wierzy.

Teraz ta konkretna wersja stawia znak zapytania. Inne wersje stawiają kropkę. Jeśli możesz, kropka.

NLT mówi, co masz na myśli, jeśli potrafisz? Czy Jezus gani tego gościa? Przeczytaj werset 19. Wy, pokolenie niewierzące, brak wiary, wątplenie, odmowa wiary jest tematem tego fragmentu. Więc musimy pomyśleć, jaki jest ten temat? W tym fragmencie, ponownie, musimy spojrzeć na cały kontekst i całą sytuację.

Czy facet czuje się zganiony? Jest w tym pewien element, kiedy mówi, wierzę, ale pomóż mojej własnej wierze. Ponownie, słowo wierzy łączy się bezpośrednio z wersetem 19. Wy, pokolenie niewierzące.

Chcę wierzyć. Bardzo mi przykro, że to powiedziałem. Proszę, zmiłuj się nade mną.

Jeśli możesz, jeśli to rzeczywiście jest pytanie, to jest to pytanie retoryczne, nie pytam o informacje, ale o efekt retoryczny, o wpływ. A potem Jezus mówi, że wszystko jest możliwe dla tego, kto wierzy. Więc znowu, wiara i przekonanie pochodzą z tego.

Więc musimy zadać sobie pytanie, jak możemy przekazać to pytanie retoryczne w tym innym języku, jeśli jest to rzeczywiście pytanie retoryczne? I mamy dowody z pewnych wersji, które dałyby nam ten wgląd. Ale to, co robimy, to widzimy najlepszy sposób przekazania tego jako środowiska. On naprawdę, naprawdę nie krzyczy na faceta, ale jakoś wychodzi, a facet przeprasza.

Po prostu, co masz na myśli, jeśli nie mogę? I w nieco łagodnym lub neutralnym stwierdzeniu, dlaczego ten człowiek przeprosił? Przeprosił, ponieważ tak go nazywano. Wszystko to dotyczy literatury, odniesień i środków retorycznych w języku greckim, które są w rzeczywistości odzwierciedleniem aramejskiego, którym Jezus mówił do tych innych ludzi. Wszystko to sprawia, że interpretacja jest złożonym zadaniem.

Robimy jednak, co w naszej mocy, aby dotrzeć do sedna sprawy, zaczynając od zadawania pytań i uzmysłowienia sobie, że istnieje problem, przeprowadzając

badania i przedstawiając dobrą interpretację, która otwiera możliwości tłumaczenia, jakich wcześniej mogliśmy nie mieć.

To jest dr George Payton i jego nauczanie o tłumaczeniu Biblii. To jest sesja 17, Przegląd kroków tłumaczenia.